

نوبنیاد

روزنامه سراسری
صبح ایران

۲

قبیله‌گرایی مخل وحدت است

اسماعیلی، وزیر فرهنگ دولت شهید رئیسی در مصاحبه با نوبنیاد، «رخنه مجدد روح سازش و تسلیم» در میان برخی تصمیم‌گیران و «تنگ‌نظری‌های قبیله‌ای» که منافع خرد گروهی را بر آرمان بزرگ (اخراج آمریکا از منطقه) و «فروپاشی صهیونیسم» مقدم می‌دارد، زنگ خطری برای بعثت تمدنی ایرانیان است.

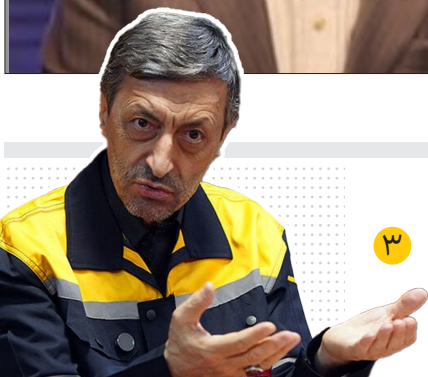
تقابل همتی و مدنی‌زاده بالا گرفت

پای ثابت اختلاف

نام عبدالناصر همتی یکی دو دهه اخیر با مسئولیت‌های رده اول اقتصادی کشور گره خورده است، او یا وزیر اقتصاد بوده یا رئیس بانک مرکزی اما شاید ویژگی مهم دوره‌های مدیریتی او را بتوان درگیری و اختلاف با سایر ارکان اقتصادی دولت در هر دولت و با هر رئیس جمهوری دانست.

آخرین مورد از این اختلافات را باید چالش او در قامت وزیر اقتصاد دولت پزشکیان با محمدرضا فرزین رئیس وقت بانک مرکزی دانست، چالشی که به رسانه‌ها نیز کشیده شد و بارها و بارها به زد خورد رسانه‌ای انجامید. اما برکناری مدیرعامل بانک ملی توسط وزیر اقتصاد در روزهای اخیر، پرده از تازه‌ترین چالش جدید وزیر اقتصاد با عبدالناصر همتی، اینبار در قامت رئیس بانک مرکزی برداشته است. تصمیمی که با دستور مدنی‌زاده عملی شد و بلافاصله انتقادات تیم همتی را برانگیخت؛ تا جایی که یکی از مسئولان بانک مرکزی اعلام کرد: بانک مرکزی با این تغییر مخالفت کرده و وزیر اقتصاد حق چنین تغییری را نداشته و اگر چنین تغییری را انجام داده این تغییر ملغی خواهد شد. به گفته او، وزیر مرتکب تخلف شده است.

۵

۳

اخراج و تعدیل کارگران ممنوع!

صفحه ۴

بین‌الملل

واشنگتن باید به ایران امتیاز بدهد

صفحه ۳

سیاسی

مطالبه خطوط قرمز؛ اشتراک سه نظرسنجی معتبر

انتشار نظرسنجی‌های ۳ مرکز مهم افکارسنجی، واقعیات قابل‌تاملی از افکار عمومی مردم ایران را نشان می‌دهد.

صفحه ۴

اقتصادی

درد بزرگ در انتظار اقتصاد آمریکا

قیمت نفت در حالی به زیر ۱۱۰ دلار بازگشت که معامله‌گران خود را برای سناریوی نفت ۲۰۰ تا ۳۰۰ دلاری آماده می‌کنند.

زنگ خطر برای آینده BBC؛ اول انگلیس یا اول رژیم؟

محمد قربانی
روزنامه‌نگار

تصمیم تازه بی‌بی‌سی برای اجرای یک برنامه گسترده صرفه‌جویی، بار دیگر بحث درباره آینده رسانه‌های عمومی را داغ کرده است. تصمیمی که اگرچه با هدف کاهش هزینه‌ها اتخاذ شده، اما پیامدهای انسانی و حرفه‌ای قابل توجهی به همراه دارد. بر اساس این برنامه، این نهاد رسانه‌ای در تلاش است تا حدود ۶۰۰ میلیون پوند از هزینه‌های خود بکاهد؛ هدفی که بدون تعدیل گسسه روز بازار تا حدی قیمت‌ها تعدیل شد.

متن کامل در صفحه ۸

گفتگوی «نوبنیاد» با محمد مهدی اسماعیلی درباره وحدت مثال زدنی مردم در دوران پسا جنگ و عوامل تحکیم و تخریب آن

قبیله گرایی مخل وحدت است

پوشش داده است. درباره اهمیت این حضور و همچنین راهکارهای تقویت وحدت ملی با دکتر محمد مهدی اسماعیلی، عضو هیات علمی دانشگاه و وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دولت شهید رئیسی گفت و گو کرده ایم. اسماعیلی هم اینک مدیرعامل بنیاد بین المللی شهید رئیسی است.

بیش از دو ماه است که خیابان ها و میادین پایتخت و شهرهای ایران، شاهد حضور حماسی مردم ایران برای بیعت با حضرت آیت الله سید مجتبی حسینی خامنه‌ای و همچنین حمایت از زندگان و نیروهای مسلح کشورمان است. حضوری که وحدتی تاریخی و مثال زدنی را موجب شده و بسیاری از گسل‌های اختلافی و تفرقه افکن را

(تندرو/میانه‌رو): تکرار ادبیات دشمن و برجسب زنی‌ها بی چون «تندرو» یا «میانه‌رو»، در واقع تلاش برای «تکه‌تکه کردن پیکره‌ی واحد این بعثت» است. وقتی جامعه به دسته‌های سیاسی تقسیم شود، «اراده واحد تمدنی» جای خود را به اصطکاک‌های فرساینده داخلی می‌دهد. این برجسب‌ها، زهر تردید را در کام ملت می‌ریزد و اجازه نمی‌دهد نخبگان دلسوز با تمام توان در مسیر قم قائلند و استقامت کما امرت گام بردارند.

چقدر موضوع سکوت مسئولان درباره مذاکرات و تشدید ابهام‌های مردم در این باره را برای اتحاد مقدس آسیب‌زا می‌دانید؟

در عصری که ما آن را «بعثت ۹۰ میلیونی» می‌نامیم، مردم نه تماشاچی، بلکه «صاحبان اصلی این اراده تاریخی» هستند. سکوت مسئولان و ایجاد ابهام در مذاکرات، برخلاف روح «آگاهی و بلوغ اجتماعی» این دوران است. ابهام، زمین حاصلخیزی برای بذر ناامیدی است که دشمن در آن می‌کارد. برای اینکه «پژواک ایمان به فردا» تضعیف نشود، باید مردم را محرم دانست؛ چرا که ملتی که قرار است تمدن ساز باشد، باید از جزئیات نبردهای دیپلماتیک خود آگاه باشد تا آگاهانه از دستاوردهای خود دفاع کند. امید به لبخند دشمن و وعده‌های خائنه آنها دامی است که مردم را برای ادامه راه مردود خواهد ساخت.

مهم‌ترین موضوعاتی که از نگاه شما می‌توانند مخل وحدت باشند کدامند؟

مهم‌ترین عاملی که می‌تواند این «جوانه بعثت دوم» را تهدید کند، «رخنه مجدد روح سازش و تسلیم» در میان برخی تصمیم‌گیران و اشتهای سیری‌ناپذیر در تصاحب موقعیت‌های جدید و دمیدن در شیپور ناامیدی است. همچنین، «تنگ‌نظری‌های قبیله‌ای» که منافع خرد گروهی را بر آرمان بزرگ «اخراج آمریکا از منطقه» و «فروپاشی صهیونیسم» مقدم می‌دارد، زنگ خطری برای بعثت تمدنی ایرانیان است.

بسیاری معتقدند وحدت باید حول اصول شکل بگیرد نه اشخاص. به نظر شما مهم‌ترین اصول برای وحدت کدامند؟

وحدت نه بر مدار اشخاص، بلکه باید بر مدار «میثاق‌های الهی و تمدنی» شکل بگیرد. مهم‌ترین این اصول عبارتند از: - خیمه ولایت: به عنوان استمرار مسیر انبیا و فصل الخطاب در عبور از بن بست‌ها. - عزت ملی: ایستادگی بر سر سرفره استقلال و باج ندادن به نظام سلطه. - عدالت اجتماعی: پیوند زدن دل‌های ۹۰ میلیون مؤمن از طریق رفع تبعیض. - افاق مهدوی: نگاه به غایت مسیر که همان طلوع خورشید ولایت عظمی (عج) است.

تکرار تعابیر دشمن درباره تندرو یا میانه‌رو برای اشخاص توسط برخی‌ها در فضای سیاسی داخلی و یا برجسب زنی‌های سیاسی، چگونه به وحدت مردم ضربه می‌زند؟

آسیب برجسب زنی‌های سیاسی

از آنجایی که فتنه جبهه آمریکایی صهیونیستی با حماسه حضور مردمی و اتحاد ملی در رسیدن به اهداف خود باز ماند؛ به نظر شما مهم‌ترین سناریو های دشمن برای برهم زدن این وحدت چیست؟

دشمن که از ابهت این «بعثت ۹۰ میلیونی» و اراده تاریخی ملت در عبور از «صخره‌های بلند ابتلا» به ستوه آمده، سناریوی اصلی خود را بر «تردید افکنی در مسیر» بنا نهاده است. آن‌ها می‌کوشند با غبار آلود کردن فضای ذهن‌ها، شکوه این برخاستن تازه را در چشم ملت کوچک کنند. سناریوی دوم، «تقابل روایت‌ها» است؛ یعنی تلاش برای جایگزینی «روایت حرمان و شکست» به جای «روایت فتح و تمدن‌سازی»، تا بدین وسیله پیوند میان آحاد ملت و رهبری جوان را که ثمره این بعثت جدید است، سست کنند.

به نظر شما چه اقداماتی می‌تواند برای تقویت وحدت و خنثی‌سازی فتنه دشمن صورت بپذیرد؟ چه پیشنهاداتی در این زمینه دارید؟

برای صیانت از این «تولد مدثری»، باید «جهاد تبیین با ادبیات امید» را سرلوحه قرار داد. مسئولان باید با الهام از سیره «امام شهید»، صادقانه در متن جامعه حضور یابند تا فاصله میان «عدد» و «اراده» پر شود. هر اقدام اجرایی که باری از دوش مردم بردارد، در واقع گامی برای تثبیت این بعثت است. باید «روایت‌های پایداری» ملت در برابر «قول تقلیل» دشمن، در قالب هنر و رسانه بازتعریف شود تا نسل جوان، خود را جزئی از این اراده تمدن‌ساز بداند.

خبر کوتاه

مخبر: معلمان و کارگران، ۲ بال اصلی پرواز پیشرفت ایران عزیزمان هستند

مشاور رهبر انقلاب در حساب کاربری خود در ایکس نوشت: هر جا نامی از توسعه، استقلال و آبادانی است، رد پای مجاهدت‌های خالصانه این ۲ قشر زحمت‌کش دیده می‌شود: کارگرانی که با دست‌های پینه‌بسته، چرخ تولید را می‌چرخانند و معلمانی که با جان و دل، سرمایه‌های انسانی فردای کشور را می‌سازند.

ثابتی: تعطیلی صحن مجلس باعث ناکارآمدی برخی مسئولان شده است

نماینده مردم تهران در اجتماع مردمی در خیابان ۱۷ شهریور ضمن اشاره به اینکه تعطیلی صحن مجلس باعث از بین رفتن ضمانت اجرای نظارت مجلس بر بعضی وزرا و مسئولان ناکارآمد شده است، گفت: ممکن است این وضعیت تا یک سال دیگر نیز ادامه دار باشد، آیا تا آن زمان هم قرار است صحن مجلس تعطیل باشد؟ بسیاری از گرانی‌ها بیشتر از جنگ، ریشه در بی‌تدبیری، عدم نظارت و سیاست‌های غلط اقتصادی دارد و برخی می‌خواهند با قایم‌شدن پشت جنگ، ناکارآمدی خودشان را توجیه کنند.

سلیمی: این هفته درباره برگزاری جلسات مجلس تصمیم می‌گیریم

نماینده مردم تهران درباره زمان برگزاری جلسات علنی مجلس، گفت: هیات رئیسه مجلس در هفته جاری درباره زمان و نحوه برگزاری جلسات علنی مجلس جمع‌بندی و تصمیم‌گیری نهایی می‌کند.

خضریان: کابل‌های ارتباطی در سطح خلیج فارس جزو بانک اهداف ایران اند

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گفت: جمهوری اسلامی ایران برای ادامه جنگ برگ‌های برنده جدیدی دارد که آمریکایی‌ها در مقابل آنها منفعل‌تر هستند. برگ‌هایی چون تنگه باب‌المندب، به صفر رساندن تولید نفت در منطقه، بروزسانی بانک اهدافی از منافع اقتصادی غرب در منطقه و همچنین کابل‌های ارتباطی در سطح خلیج فارس از ظرفیت‌هایی هستند که در کنار زمان که علیه آمریکایی‌ها در جریان است، می‌توانند مورد استفاده قرار گیرند. وی افزود: دشمن ممکن است برگ‌هایی که در اختیار دارد را مجدداً مورد استفاده قرار دهد، اما سؤال این است اگر این برگ‌ها می‌توانستند موجب پیروزی آنها شوند، چرا در ۶۰ روز گذشته باعث شکست آنها شده است.

سخنگوی پویش جانفدا: مردم ستون اصلی امنیت ملی هستند

ساسان زارع، سخنگوی پویش جانفدا در نشست خبری با اصحاب رسانه گفت: ثبت نام ۳۱ میلیون نفر در پویش جان فدا به وضوح نشان داد که مردم ستون اصلی امنیت ملی هستند. وی افزود: شاید تأثیری که این حضور میلیونی هم در داخل هم در بین دشمنان هم در بین دوستان هم در اذهان آن بخشی که در بین الملل بی‌طرف نشستند و نظاره‌گر این جنگ تحمیلی‌اند، داشت بیش از تأثیر موشک و پهپاد بود. زارع بیان کرد: این پویش از ۱۲ سال تا ۶۰ سال بود و در بازه سنی ثبت نام ما تقریباً ۶۰ میلیون نفر داریم که بیش از ۵۰ درصد از آنها اعلام آمادگی جان فدایی کردند.

ابهام ناامیدی می‌آورد

در عصری که ما آن را «بعثت ۹۰ میلیونی» می‌نامیم، مردم نه تماشاچی، بلکه «صاحبان اصلی این اراده تاریخی» هستند. سکوت مسئولان و ایجاد ابهام در مذاکرات، برخلاف روح «آگاهی و بلوغ اجتماعی» این دوران است. ابهام، زمین حاصلخیزی برای بذر ناامیدی است که دشمن در آن می‌کارد.

سیاسی

مدیران میانی دولت علیه اجتماعات مردمی

در شرایطی که حضور مجاهدانه مردم ایران در اجتماعات شبانه در میادین و خیابان‌ها با وجود گذشت ۶۰ روز از شهادت رهبر شهید انقلاب همچنان ادامه یافته و بارها موجب تمجید و تقدیر رهبر معظم انقلاب نیز قرار گرفته، موج مشکوکی از مخالفت خوانی مقامات رده‌پایین دولتی با این اقدام امنیت‌زا و وحدت‌آفرین شکل گرفته است. نخستین بار هفته گذشته نامه سرپرست فرمانداری ساری خطاب به نیروی انتظامی این کشور منتشر شد که طی آن بر پایه ادعای «ایجاد مزاحمت‌های صوتی توسط بعضی از مواکب» و همچنین «ایجاد ترافیک و نارضایتی شهروندان» خواستار جمع‌آوری کلیه ایستگاه‌های پذیرایی در تمامی میادین شهر به استثنای یک میدان شده بود. با انتشار این نامه، سیلی از انتقادات متوجه فرماندار ساری شد و اینکه او به جای تدبیر و سازماندهی مسئله و مدیریت مرکز استان مازندران در این شب‌ها، خواستار اقدامی شده که دقیقاً خواست دشمنان ایران اسلامی در هفته‌های اخیر بوده است.

با افزایش انتقادات، استاندار مازندران شخصاً در تعدادی از مواکب استان حضور یافت تا به صورت تلویحی، عقب‌نشینی مدیر زبردست او از تصمیم جنجالی‌اش اعلام شود. روز گذشته نیز گزارش‌هایی از تصمیم فرماندار دامغان برای پایان اجتماعات مردمی و موکب‌ها رأس ساعت ۲۲ شب منتشر شده و همین موضوع انتقاداتی را در شبکه‌های اجتماعی به دنبال داشته است.

فتاح: اخراج و تعدیل کارگران ممنوع!

رئیس ستاد اجرایی فرمان امام همزمان با روز کارگر از پالایشگاه نفت پارس بازدید کرد. او ضمن بازدید از بخش‌های مختلف تولیدی این مجموعه، با کارگران نیز دیدار و گفتگو کرد و از نزدیک در جریان مسائل آنها قرار گرفت. سید پرویز فتاح با بیان اینکه هیچ کارگاه تولیدی در مجموعه ستاد مجوزی برای اخراج و تعدیل نیرو ندارد گفت: جنگ رمضان با فداکاری تاریخی ملت ایران نه تنها بهانه‌ای برای کاهش تولید نیست، بلکه انگیزه مضاعفی برای افزایش قابل توجه تولید در صنایع مختلف است.

وی با اشاره به اینکه امروز مسئولیت مدیران ما در کشور، سنگین است، تصریح کرد: ما برای چنین روزی تربیت شده‌ایم تا کشور را در روزهای سخت، نه تنها به سمت عادی‌سازی که با سرعت به سمت توسعه و پیشرفت حرکت دهیم. رئیس ستاد اجرایی فرمان امام با تأکید بر اینکه هیچ مدیری اجازه ندارد از جنگ رمضان به عنوان بهانه‌ای برای کم و کاستی‌ها در تولید استفاده کند، گفت: محدودیت‌ها را می‌فهمیم اما وقتی خون شهدایمان را به یاد می‌آوریم و مردم مبعوث شده برای دفاع از ایران را هر شب در خیابان‌ها می‌بینیم، دیگر فرصتی برای بهانه‌جویی نداریم. سید پرویز فتاح در پایان خاطر نشان کرد: با فهم درست وضعیت کشور، وظیفه همه ما بکارگیری ابتکارات جدید و خلاقیت‌های مدیریتی و اجرایی در هدایت همه ظرفیت‌ها برای گذار از این شرایط خاص کشور است.

انتشار نظرسنجی‌های ۳ مرکز مهم افکارسنجی، واقعیات قابل تاملی از افکار عمومی را عیان کرد

مطالبه خطوط قرمز؛

اشتراک سه نظرسنجی معتبر

مرووری بر نتایج متعدد و شگفت‌انگیز نظرسنجی‌های منتشر شده از سوی نهاد‌های رسمی کشورمان حکایت از اعتماد و حمایت افکار عمومی از رعایت خطوط قرمز رهبر انقلاب، حمایت از نیروهای مسلح و اعتماد به ساختارهای رسمی کشور دارد.

جعفر کاظمی
روزنامه نگار

۵۳٪ از مردم در تجمعات شبانه (حداقل یک‌بار) شرکت کرده‌اند. همچنین ۲۶٪ از ایرانیان، هر شب یا بیشتر شب‌ها در تجمعات شرکت کرده‌اند. نتایجی که حکایت از تاب‌آوری بالای مردم ایران دارد. همچنین در بخشی از پیمایش مرکز افکارسنجی ملت آمده است: در حوزه مشارکت اجتماعی، ۱۵٪ از مردم به طور مستمر در تجمعات حمایتی شبانه حضور داشته‌اند و ۵۲٪ درصد نیز برخی شب‌ها در این برنامه‌ها شرکت کرده‌اند؛ بنابراین ۶۸ درصد از مردم حداقل یک‌بار در تجمعات شرکت کرده‌اند.

همچنین براساس نظرسنجی انتشار یافته از سوی مرکز تحقیقات صداوسیما، تاب‌آوری اجتماعی مردم ایران کاملاً مشخص است به طوری که ۴۵.۷ درصد از پاسخگویان اعلام کرده‌اند که در تجمعات شبانه در میادین و خیابان‌ها شرکت می‌کنند و ۶۷.۸ درصد خواستار ادامه این تجمعات هستند. همچنین مطابق همین نظرسنجی ۷۱.۷ درصد از شهروندان ایرانی بر این باورند که آینده ایران پس از جنگ تحمیلی سوم بهتر خواهد شد، موضوعی که حکایت از امید و تاب‌آوری بالای مردم دارد.

تأکید بر رعایت خطوط قرمز

مطابق پیمایش مرکز افکارسنجی ملت نتایج حاکی از حمایت و تأکید افکار عمومی بر رعایت خطوط قرمز کشور است. و در آن مهم‌ترین مطالبات مردم در صورت ورود به مذاکرات، شامل «رفع کامل تحریم‌ها» (۹۴/۹ درصد)، «پرداخت غرامت جنگ» (۹۱/۸ درصد) و «تضمین عدم تجاوز نظامی در آینده» (۸۷ درصد) عنوان شده است. طبق نتایج نظرسنجی مرکز تحلیل اجتماعی متا، «برداشته شدن همه‌ی تحریم‌های اقتصادی»، «تضمین برای تکرار نشدن دوباره

جنگ از سوی آمریکا» و «به رسمیت شناختن حق ایران برای کنترل عبور و مرور در تنگه هرمز» در کنار شروط دیگر بیشترین میزان اهمیت را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین، ۳۹٪ از مردم معتقدند ایران باید تنها در صورتی جنگ را متوقف کند که همه شروط ۱۰گانه ایران توسط آمریکا پذیرفته شود. داده‌هایی که حکایت از اهمیت رعایت خطوط قرمز رهبری در میان افکار عمومی و حمایت آنها از این مورد دارد.

سکوت مدعیان مردم شناسی

حضور پرشور مردم و نتایج خیره‌کننده نظرسنجی‌ها، پشتیبانی قاطع افکار عمومی از مهم‌ترین ارکان قدرت در ایران را آشکار ساخت. اما در این میان، سکوت بسیاری از جامعه‌شناسان و تحلیلگران نسبت به این رویداد، قابل تأمل است. چرا تحلیلگرانی که پیش از این در مورد موضوعاتی چون نسل زد، مهاجرت و خودکشی و... با تحلیل‌های گاه سیاه و ناامیدکننده، نظرات فراوانی ارائه داده‌اند، اکنون در قبال این حماسه عظیم و بی‌نظیر ملت ایران که پس از ۶۰ روز جنگ و تحمل سختی‌های طاقت فرسا شکل گرفته، سکوت کرده‌اند؟

خبر کوتاه

قواعد مدیریت جدید خلیج فارس بر مدار فرمان رهبر معظم انقلاب

فرماندهی نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نوشت: معادلات و قواعد مدیریت جدید خلیج فارس بر مدار فرمان تاریخی رهبر معظم انقلاب اسلامی تنظیم شده و اعمال خواهد شد. در بخش دیگری از این توییت آمده است: نیروی دریایی سپاه با تسلط و کنترل نزدیک به ۲ هزار کیلومتر از خط ساحلی ایران در خلیج فارس و تنگه هرمز، این پهنه آبی را برای مردم عزیز ایران مایه روزی و اقتدار و برای منطقه مایه امنیت و رونق خواهد کرد. همچنین در بخش دیگری از پیام نیروی دریایی سپاه آمده است: مسافران ناوگان دریایی صمود به سوی غزه و سربازان تنگه هرمز، جهان را در مقابل جبهه اوستین بیدار خواهند کرد.

محسن رضایی: وزیر جنگ آمریکا بی تجربه و بی سواد است

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: وزیر جنگ بی تجربه و بی سواد آمریکا اگر درسش را خوب می‌خواند، جغرافیا بلد بود و از ایران و پیچیدگی‌های تنگه هرمز و خلیج فارس اطلاعات کافی داشت، امروز ارتش آمریکا را در باتلاقی که نه راه پیش دارد و نه راه پس، گرفتار نمی‌کرد. او در پایان آورده است: درس‌های زیادی را در خلیج فارس و دریای عمان یاد خواهند گرفت.

سردار اسدی: درگیری مجدد بین ایران و آمریکا محتمل است

معاون بازرسی قرارگاه مرکزی خاتم‌الانبیاء گفت: درگیری مجدد بین ایران و آمریکا محتمل است و شواهد نیز نشان داده که آمریکا به هیچ عهد و قراری پای بند نیست. اقدامات و اظهارات مسئولان آمریکا بیشتر جنبه رسانه‌ای دارد که نخست برای جلوگیری از ریزش قیمت نفت و دوم جهت خروج از مخمصه‌ای که خودشان ایجاد کرده‌اند، مطرح می‌شود.

شریعتی: دریافت غرامت از آمریکا باید از اول انقلاب محاسبه شود

نماینده مردم تهران در حساب کاربری خود در ایکس نوشت: مردم در خیابان صرفاً برای شعار نیامده‌اند و آمادگی همراهی با دولت را دارند، مشروط بر آنکه عدالت رعایت شود. خسارت مستقیم جنگ را بدون بزرگنمایی ببینیم که کاملاً هم قابل جبران است. غرامت از آمریکا باید از اول انقلاب، قرارداد الجزایر، تجاوز صدام، ترورها، فتنه‌ها و تحریم‌ها مطالبه شود.

بازتاب

نمایندگان به دنبال برگزاری جلسات علنی مجلس

مجتبی یوسفی نماینده مردم اهواز در مجلس شورای اسلامی در گفتگویی ضمن اشاره به اینکه همه هویت مجلس به جلسات صحن علنی باز می‌گردد، گفت: اکنون اکثریت نمایندگان درخواست دارند که صحن علنی مجلس برگزار شده و قوانین به تصویب برسد. از جمله قانون مدیریت تنگه هرمز و تسهیل در فرآیند واردات و ترخیص کالا است. اگر می‌خواهیم تاب‌آوری کشور بالاتر رفته و دست مسئولان ما در پشت میز مذاکره پرت‌تر شود باید سریع‌تر قانون مدیریت راهبردی تنگه هرمز تصویب شود. وی در ادامه بیان کرد: نمایندگان در حال تهیه بیانیه‌ای هستند که جلسات علنی مجلس برگزار شود.

عدد خبر ۷۸۰۰
تصمیم گیری در خصوص بازگشایی بازار سهام در جلسه روز گذشته شورای عالی بورس به پایان هفته موکول شد؛ با این حال، در جریان معاملات نخستین روز هفته (دو روز) با ورود بیش از ۷۸۰۰ میلیارد تومان پول حقیقی، رکورد ورود پول به صندوق‌های طلا شکسته شد. هم‌زمان تمامی نمادهای این گروه در محدوده مثبت بسته شدند. ارزش معاملات این صندوق‌ها به حدود ۳۱ هزار و ۵۱۸ میلیارد تومان رسید و بیش از ۳ میلیارد و ۲۰۰ میلیون واحد مورد دادوستد قرار گرفت. سرانه خرید حقیقی‌ها که به حدود ۴۶۸ میلیون تومان رسید. صندوق‌های نقره نیز هم‌سوی با طلا، روزی مثبت را پشت سر گذاشتند. ارزش معاملات این گروه به ۳۱۱۵ میلیارد تومان رسید و ورود پول حقیقی در سطح ۵۸۰ میلیارد تومان ثبت شد.

عدد خبر ۲۱
جدیدترین آمارهای بانک مرکزی از تسهیلات و سپرده‌های بانک‌ها در پایان اسفند سال گذشته نشان می‌دهد مجموع سپرده‌های ریالی و ارزی شبکه بانکی کشور در استان‌های مختلف به ۲۱ هزار همت رسیده است. استان تهران با اختلاف زیاد، صدرنشین انباشت سرمایه در کشور است؛ سهم پایتخت از کل سپرده‌های بانکی کشور به رقم چشمگیر ۱۲۴۸۴ همت (حدود ۶۰ درصد) رسیده است که نشان‌دهنده تمرکز شدید ثروت و نقدینگی در این استان است. این رقم پس از کسر سپرده قانونی بانک‌ها، به ۱۱۶۵۶ همت تعدیل می‌شود. استان اصفهان با مجموع سپرده‌های ۸۷۴۰۷ همت در رتبه دوم قرار دارد و استان خراسان رضوی نیز با ثبت رقم ۷۵۴۰۷ همت در جایگاه سوم ایستاده است.

عدد خبر ۳۰
عباس علی‌آبادی، وزیر نیرو، مشوق‌های مربوط به تخفیف ۲۰ تا ۳۰ درصدی آب‌بها برای مشترکان کم‌مصرف در ماه‌های گرم سال ۱۴۰۵ را طی نامه‌ای به شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور ابلاغ کرد. بر اساس این ابلاغیه، مشترکانی که مصرفی کمتر از الگوی تعیین شده دارند، در صورتی که مصرف خود را در ماه‌های گرم سال دست‌کم ۲۰ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش دهند، مشمول ۲۰ درصد تخفیف آب‌بها در این ماه‌ها خواهند شد. همچنین مشترکانی که دارای مصرف زیرالگو هستند و داوطلبانه اقدام به تهیه و نصب لوازم کاهنده مصرف کنند، در صورت تأیید شرکت مبنی بر نصب و اثربخشی تجهیزات، از ۳۰ درصد تخفیف برای ماه‌های گرم سال بهره‌مند خواهند شد.

عدد خبر ۱۷
بررسی داده‌های سازمان هواشناسی کشور نشان می‌دهد از ابتدای سال جاری (اول مهرماه ۱۴۰۴) تاکنون، ۱۷ استان کشور با کاهش بارندگی نسبت به میانگین بلندمدت مواجه بوده‌اند. در این میان، استان تهران بیشترین افت بارش را ثبت کرده است و میزان بارندگی آن ۳۷ درصد کمتر از میانگین بلندمدت گزارش شده است. طبق آمار منتشرشده، در هفته منتهی به ۱۷ اردیبهشت‌ماه، به‌طور میانگین ۵۰۲ میلی‌متر بارش در کشور ثبت شده، در حالی که میانگین بلندمدت بارندگی در همین بازه زمانی ۵۰۸ میلی‌متر بوده است؛ این امر نشان می‌دهد میزان بارش حدود ۱۰۰۷ درصد کمتر از حد معمول بوده است. همچنین از ابتدای اردیبهشت تا هفتم این ماه، میانگین بارش کشور ۵۰۲ میلی‌متر ثبت شده، در حالی که میانگین بلندمدت این دوره ۶۰۱ میلی‌متر گزارش شده است.

تحلیلگران و مدیران شرکت‌های نفتی هشدار دادند؛

درد بزرگ در انتظار اقتصاد آمریکا

قیمت نفت در حالی روز جمعه بر اساس قرارداد‌های آتی به زیر ۱۱۰ دلار بازگشت که معامله‌گران نفتی خود را برای سناریوی نفت ۲۰۰ تا ۳۰۰ دلاری آماده می‌کنند. این در حالی است که در پی تشدید محاصره دریایی آمریکا علیه ایران و ناتوانی واشنگتن در دستیابی به اهداف خود، دونالد ترامپ در اقدامی بی‌سابقه، مقامات ارشد حوزه انرژی و مدیران عامل شرکت‌های بزرگ نفتی را به کاخ سفید دعوت کرد. با این حال، ذخایر بنزین آمریکا در ۲۴ آوریل به ۲۲۲ میلیون بشکه کاهش یافت که پایین‌ترین میزان در این زمان از سال طی بیش از یک دهه گذشته است.

بزرگ‌ترین شرکت‌های نفتی آمریکا هشدار می‌دهند که هرچه تنگه هرمز بیشتر بسته بماند، بازار جهانی نفت خام به نقطه عطف قیمت‌های بالاتر نزدیک ترمی شود. این شرکت‌ها تأکید می‌کنند که با تداوم انسداد این گذرگاه آبی، جهان در حال مصرف ذخایر تجاری، ذخایر استراتژیک و نفت خامی است که پیش از آغاز جنگ آمریکا و اسرائیل با ایران در مخازن و کشتی‌ها ذخیره شده بود. شرکت‌های اکسون‌موبیل، شورو و کونوفیلیپس اعلام کردند که این منابع تا ماه‌های مارس و آوریل به «مه‌ها» قیمت‌ها کمک کردند، اما این وضعیت نمی‌تواند برای همیشه ادامه یابد.

رکورد شکنی قیمت‌ها در آمریکا

تحلیلگران برجسته آمریکایی فهرستی از جهش قیمت‌های انرژی و کالا در بازارهای این کشور منتشر کردند. طبق این فهرست، سوخت جت با ۸۰ درصد افزایش، بیشترین جهش قیمت را داشته است. در رتبه‌های بعدی، گوگرد با ۶۸ درصد و نفت کوره با ۵۶ درصد قرار دارند. قیمت گازوئیل و بنزین نیز به ترتیب با رشد ۴۸ و ۴۷ درصدی همراه شده که پیامد مستقیم آن افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل و گرمایش منازل در فصل سرما است. هم‌زمان، بازار محصولات کشاورزی نیز بی‌تأثیر نمانده و قیمت اوره (کود شیمیایی) ۴۷ درصد و سایر کودهای کشاورزی ۲۳ درصد افزایش یافته است. کارشناسان اقتصادی هشدار می‌دهند که با تداوم این روند، فشار هزینه‌های انرژی به تمام بخش‌های اقتصادی سرایت کرده و کسری بودجه خانوارهای آمریکایی را تشدید خواهد کرد. در همین حال، قیمت بنزین در آمریکا هر روز رکورد جدیدی ثبت می‌کند. آمارها نشان می‌دهد آمریکایی‌ها تنها در روز جمعه ۱۲۵ میلیون دلار برای خرید بنزین هزینه کرده‌اند. پایگاه «گس‌بادی» اعلام کرد که قیمت هر گالن بنزین در آمریکا به ۴۰۴۵ دلار رسیده است؛ در حالی که متوسط قیمت بنزین پیش از درگیری آمریکا و اسرائیل با ایران، ۲۰۸۰ دلار بود.

خواهند شد. وی افزود: این وضعیت فراتر از بنزین جایگاه‌های سوخت و تعطیلی صنایع است و به رکود ختم خواهد شد. نقطه عطف به‌وضوح ماه ژوئن (ماه آینده) است؛ زمانی که شرایط حتماً باید تغییر کند. آمریکا سن، بنیان‌گذار مؤسسه مشاوره انرژی اسپکتز، نیز اظهار داشت: اگر جنگ تا پایان ژوئن ادامه یابد، تمام ذخایر تخلیه خواهد شد. در آن صورت، اساساً هر قیمتی را می‌توان برای نفت متصور شد، چون دیگر هیچ ذخیره‌ای نخواهیم داشت. وی با بیان اینکه تغییر قیمت‌گذاری از امروز آغاز می‌شود و انتظار می‌رود قیمت نفت خام و فرآورده‌ها افزایش یابند، پیش‌بینی کرد که قیمت آتی نفت برنت (شاخص بین‌المللی) می‌تواند به ۱۵۰ تا ۲۰۰ دلار در هر بشکه برسد.

هلیم کرافت، رئیس استراتژی جهانی کالا در بخش بازارهای سرمایه «آر بی سی»، گفت: ممکن است در آستانه تغییر رویکرد باشیم؛ زیرا مردم در حال درک این موضوع هستند که پیام‌های آمریکا لزوماً نشان‌دهنده واقعیت نیست. اگر محاصره در تمام ماه می ادامه یابد، قیمت نفت می‌تواند از اوج سال ۲۰۲۲ که نزدیک به ۱۴۰ دلار در هر بشکه بود، فراتر رود. او اشاره کرد که کاخ سفید در ابتدا در القای این پیام که جنگ کوتاه خواهد بود بسیار موفق عمل کرد، اما اکنون به نظر می‌رسد این درگیری می‌تواند تمام تابستان ادامه یابد. لاسر هشدار داد که قیمت‌های بالا، صنایع را مجبور به پرداخت هزینه‌های گزاف یا تعطیلی می‌کند و زمانی که اقتصادها وارد رکود شوند، حتی در صورت ازسرگیری جریان انرژی از تنگه هرمز، ماه‌ها طول می‌کشد تا شتاب اقتصادی دوباره مثبت شود.

زدیک شدن به برنگه نفتی

بلومبرگ نیز با انتشار گزارشی از هشدار سه غول نفتی آمریکایی خبر داد و نوشت:

حمید کمار

روزنامه‌نگار

چین اجرای تحریم‌ها علیه ایران را ممنوع کرد

وزارت بازرگانی چین اعلام کرد: یک دستور منع حقوقی برای بی‌اثر کردن تحریم‌های آمریکا علیه پنج شرکت پالایشی چینی که به خرید نفت از ایران متهم شده‌اند، صادر کرده است. بر اساس این دستور هیچ نهادی مجاز به به‌رسمیت شناختن، اجرا یا تبعیت از تحریم‌های اعمال شده از سوی آمریکا علیه پنج شرکت نیست.

فایننشال تایمز گزارش داد که پس از اظهارات روز پنجشنبه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، خطاب به مدیران شرکت‌های نفتی مبنی بر اینکه محاصره تنگه هرمز می‌تواند ماه‌ها ادامه یابد، بازارها به تدریج احتمال وقوع یک درگیری بسیار طولانی مدت را در قیمت‌گذاری‌های خود لحاظ می‌کنند. با این حال، معامله‌گران هشدار داده‌اند که بازار نفت تا چهار هفته دیگر به یک «نقطه عطف» خواهد رسید که قیمت‌ها را به‌طور قابل توجهی افزایش می‌دهد؛ چراکه محاصره تنگه هرمز باعث کاهش ذخایر جهانی به زیر سطوح بحرانی شده است. معامله‌گران و تحلیلگران معتقدند ذخایر جهانی نفت خام، بنزین، گازوئیل و سوخت جت تا پایان ماه می به سطوح بحرانی خواهد رسید و در آن مقطع، قیمت‌ها با جهشی سریع مواجه خواهند شد. فردریک لاسر، رئیس تحقیقات شرکت «گانور» (از بزرگ‌ترین معامله‌گران نفت در جهان)، در این باره گفت: ما ماه‌ها وقت نداریم. او هشدار داد که «درد عظیمی» در انتظار است؛ زیرا اقتصادها مجبور به توقف مصرف سوخت

خط اقتصاد

سانسور قیمت خوراکی‌ها پس از حذف ارزش ترجیحی

آمارهای یکی از ستون‌های کلیدی و غیرقابل جایگزین برای سیاست‌گذاران اقتصادی در هر کشور به شمار می‌روند. نقطه شروع تمام تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌های اقتصادی، آمارهایی است که مراکز آماري منتشر می‌کنند. کارکرد دیگر آمارها، حفظ ارتقای اعتماد عمومی به وضعیت اقتصادی است. حتی در شرایطی که شاخص‌های اقتصادی روند نامطلوبی دارند، انتشار منظم آمارها مانع شکل‌گیری بی‌اعتمادی و انتشار روایت‌های مخرب‌تر از وضعیت اقتصادی می‌شود. با در نظر گرفتن این کارکردها، هرگونه اختلال در خود آمارها یا روند انتشار آنها، تأثیر مخربی بر جریان تصمیم‌گیری‌های کلان اقتصادی و همچنین اعتماد عمومی خواهد گذاشت. بر همین اساس است که در بسیاری از کشورها، دقت آمارها و نظم در انتشار آنها به موضوعی حیاتی برای سیاست‌گذاران تبدیل شده است.

با همه این اوصاف، انتشار آمار در ایران هنوز به یک امر مهم از نظر سیاست‌گذاران و حتی متولیان آمار تبدیل نشده است. شواهد مختلفی از بی‌اعتنایی متولیان آمار به پایبندی در انتشار منظم آمارها وجود دارد. یکی از آخرین مصادیق آن، منتشر نشدن آمار قیمت کالاهای خوراکی در ماه‌های اخیر است. مرکز آمار آخرین بار در هشتم بهمن‌ماه، گزارش قیمت کالاهای خوراکی در دی‌ماه را منتشر کرد؛ اما این نهاد آماري گزارش چهار ماه اخیر را منتشر نکرده است. هم‌زمانی توقف انتشار آمار با اجرای سیاست موسوم به ارز تک‌نرخ، شائبه تعدی بودن توقف در انتشار آمار را تقویت کرده است. دی‌ماه سال گذشته بود که با تغییر رئیس کل بانک مرکزی و جایگزین شدن عبدالناصر همتی به جای محمدرضا فرزین، سیاست موسوم به تک‌نرخ کردن ارز اجرا شد. با اجرای این سیاست، ارز ترجیحی ۲۸۵۰۰ تومانی - به جز برای مصارف دارو و گندم - حذف شد و ارز مرکز مبادله (نیمایی) نیز در یک روز با رشدی بیش از ۵۰ درصد به نرخ بازار غیررسمی نزدیک شد. این سیاست باعث افزایش قیمت کالاهای خوراکی شد. آخرین گزارش قیمت کالاهای خوراکی که مربوط به دی‌ماه سال گذشته بود نیز نشان می‌دهد کالاهای مشمول ارز ترجیحی صدرنشین افزایش قیمت در دی‌ماه بودند. طبق گزارش مرکز آمار، در دی‌ماه سال گذشته روغن جامد با ۷۸.۶ درصد، روغن مایع با ۷۷ درصد، تخم مرغ با ۴۸.۶ درصد، برنج خارجی درجه یک با ۳۷.۴ درصد و مرغ با ۲۹ درصد بیشترین رشد قیمت را در این ماه تجربه کردند. توقف انتشار آماري که از قضا عموم مردم هر روز با آن سروکار دارند، نه تنها باعث پنهان شدن حقیقت نمی‌شود، بلکه به بی‌اعتمادی بیشتر نسبت به آمارها و نهادهای آماري و همچنین فراهم شدن فرصت برای رسانه‌های مزدور بیگانه جهت ارائه روایت‌هایی به مراتب بدتر از واقعیت‌های موجود منجر می‌شود.

تقابل همتی و مدنی زاده بالا گرفت

پای ثابت اختلاف

اقتصاد ایران در طول سال‌های گذشته با چالش‌های زیادی روبه‌رو بوده است که برخی از آنها به مشکلات مدیریتی در داخل بازمی‌گردد؛ مشکلاتی از جنس اختلافات فردی که سیاست‌گذاری‌ها را تحت الشعاع قرار داده

است. وضعیتی که به‌جای سیاست‌گذاری بر اساس نهادمحوری، به شخص‌محوری تنزل یافته و آسیب‌های آن در اقتصاد و جامعه مشهود است؛ نزدیک‌ترین مثال در این زمینه عبدالناصر همتی است.

نیماسوهیلی

روزنامه‌نگار

همتی در دوره‌های مختلف مسئولیت خود با حاشیه‌ها و نقدهای جدی مواجه بوده است. او در مرداد ۱۳۹۷ توسط حسن روحانی به جای ولی‌الله سیف به ریاست بانک مرکزی منصوب شد و در خرداد ۱۴۰۰ برای حضور در انتخابات ریاست جمهوری از این سمت کناره‌گیری کرد. همتی در آن دوران درگیری‌های با برخی وزرای روحانی از جمله وزیر صمت وقت داشت.

همتی تابستان ۱۴۰۳ از سوی مسعود پزشکیان به‌عنوان وزیر پیشنه‌های امور اقتصادی و دارایی به مجلس معرفی شد و برای اعتماد مجلس وارد این وزارتخانه شد. حاشیه‌های همتی در دوران وزارت کم نبود؛ از نرخ‌دهی در بازار ارز و طلا تا ایستادن در جایگاه فرماندهی اقتصادی دولت، از حاشیه‌های او بود. سیاست‌های همتی در حدود ۵ ماه در وزارت اقتصاد به کاهش شدید ارزش ریال منجر شد. در نهایت، پس از ۱۹۲ روز وزارت همتی در باب هماهنگی، نمایندگان مجلس رأی اعتماد خود را پس گرفتند و او در ۱۲ اسفند ۱۴۰۳ استیضاح و برکنار شد. دلیل اصلی استیضاح وی کاهش ارزش پول ملی بود. در این دوره، نرخ دلار در بازار آزاد از حدود ۶۰ هزار تومان بارش ۵۰ درصدی به ۹۰ هزار تومان افزایش یافت. پس از برکناری همتی از وزارت اقتصاد، سید علی مدنی زاده در خرداد سال گذشته و در میانه جنگ ۱۲ روزه برای اعتماد مجلس به‌عنوان دومین وزیر اقتصاد دولت چهارم منصوب شد و فعالیت خود را آغاز کرد. همتی پس از ۱۰ ماه دوری از مدیریت، بار دیگر با حکم مسعود پزشکیان در ۱۰ دی ماه سال گذشته و چند روز پیش از اجرای جراحی ارز دولتی، به ریاست بانک مرکزی منصوب و جایگزین محمدرضا فرزین شد.

همتی در دو دوره ریاست کلی بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی به دنبال فرماندهی اقتصادی دولت بود. اغلب کارشناسان معتقدند وزیر امور اقتصادی و دارایی سیاست‌گذار اصلی اقتصاد کشور است و زمانی که همتی در این سمت قرار گرفت، با استناد به همین موضوع سیاست‌های اقتصادی دولت را پیاده‌سازی و اجرا کرد. وی در زمان صدارت وزارت اقتصاد سیاست‌هایی را تدوین و اجرایی کرد که نرخ ارز را در بازار افزایش داد؛ سیاست‌هایی که اختلاف میان نظر همتی، وزیر اقتصاد وقت و فرزین، رئیس کل بانک مرکزی، را

نشان می‌داد. حذف نرخ نیما با مخالفت فرزین همراه شد و قرار بود این سیاست به تدریج اجرا شود، اما با فشار همتی به صورت یکباره پیاده‌سازی شد که تبعات آن، افزایش نرخ ارز در بازار غیررسمی و صعودی شدن نرخ تورم بود. او بار دیگر فرمانده اقتصادی شد، اما این بار در کسوت رئیس کل بانک مرکزی؛ فرماندهی که باز هم به دنبال اعمال نظرات شخصی خود است و این بار وزیر امور اقتصادی و دارایی را برای اجرای سیاست‌های خود تحت فشار می‌گذارد. این موضوع زمانی پررنگ‌تر شد که براساس دستور پزشکیان در ۲۵ دی ماه ۱۴۰۴، همتی به‌عنوان رئیس کل بانک مرکزی مکلف به برگزاری روزانه جلسات اقتصادی در بالاترین سطح اجرایی کشور شد؛ دستوری که نشان‌دهنده نقش پررنگ بانک مرکزی در هدایت سیاست‌های اقتصادی است.

حال با گذشت بیش از ۴ ماه از ریاست همتی در بانک مرکزی، اختلاف میان او و مدنی زاده شکل گرفته است؛ اختلافی که در واقع بازتاب یک تقابل در تصمیم‌گیری‌ها در دولت چهاردهم را نشان می‌دهد. این اختلاف در روزهای اخیر به یکی از مهم‌ترین موضوعات اقتصادی و رسانه‌ای کشور تبدیل شده است؛ اختلافی که در ظاهر با چند تغییر مدیریتی توسط مدنی زاده آغاز شد و ارسال سینگنالی از باب هماهنگی به میرداماد بود، اما در واقع ریشه آن عمیق‌تر است. مدنی زاده روز پنجشنبه هفته گذشته دست به تغییراتی در زیرمجموعه‌های این وزارتخانه زد؛ تغییراتی که نشانه‌ای از بالا گرفتن اختلاف میان دو نهاد کلیدی سیاست‌گذار اقتصادی، یعنی بانک مرکزی و وزارت اقتصاد، است. ابتدا وزیر اقتصاد، موسی رضایی را به عنوان سرپرست بیمه مرکزی منصوب و جایگزین پرویز خوشکلام خسروشاهی کرد. سپس بر اساس اعلام رسمی وزارت اقتصاد، محسن سیفی کفشگری با حکم وزیر اقتصاد به عنوان سرپرست بانک ملی ایران منصوب و جایگزین ابوالفضل نجارزاده شد. سیفی پیش از این مدیرعامل بانک صادرات ایران بود که با این حکم از خیابان سمنه به فردوسی نقل مکان کرد. این تغییرات در حالی رخ داد که نجارزاده از نزدیکان همتی محسوب می‌شد. نجارزاده طی سه سال گذشته مدیریت بانک ملی ایران را بر عهده داشت و پیش‌تر نیز در دوره ریاست همتی بر بانک مرکزی در دولت حسن روحانی، به‌عنوان معاون وی فعالیت کرده بود. او در دولت قبل نیز جانشین محمدرضا فرزین در بانک ملی شده و تا پیش

از این تغییر در همین سمت باقی مانده بود. جابه‌جایی در رأس بزرگ‌ترین بانک دولتی کشور در شرایطی صورت گرفت که وزیر اقتصاد در حکم انصاب، بر ضرورت تداوم اصلاحات ساختاری، ارتقای شفافیت مالی و توسعه خدمات دیجیتال در بانک ملی تأکید کرده است. این تصمیمات با واکنش‌های تند رسانه‌های حامی رئیس کل بانک مرکزی مواجه شد. برخی از این رسانه‌ها، تغییرات اخیر را از «بی‌عملی در دوران جنگ» تا «تغییرات شبانه به سبک دولت‌های گذشته» توصیف کرده و حتی آن را تخلف دانستند. اقتصادآنلاین درباره برکناری مدیرعامل بانک ملی توسط علی مدنی زاده نوشت: «با پیگیری‌ها از بانک مرکزی مشخص شد که اقدام وزیر اقتصاد تخلف بوده و او نه تنها حق عزل مدیرعامل بانک ملی را ندارد بلکه بانک مرکزی باید تغییرات در بانک‌ها را تأیید کند و بانک مرکزی تغییر مدیرعامل بانک ملی را تأیید نکرده است.» برخی نیز به عملکرد مدنی زاده تاختند و نوشتند: «وزیر اقتصاد از ابتدای فعالیت خود کارنامه قابل قبولی ارائه نکرده و در روزهای گذشته، به‌ویژه در شرایط جنگی، اقدام به تغییرات گسترده و شبانه در ساختار مدیریتی کرده است.»

یکی از مهم‌ترین محورهای اختلاف میان دو طرف، سیاست ارزی و نحوه تعامل میان بانک مرکزی و وزارت اقتصاد است. این دو نهاد همواره بر سر تعیین نرخ ارز و جهت‌گیری سیاست‌های پولی و مالی دچار اختلاف بوده‌اند. در این چارچوب، همتی به‌عنوان رئیس سابق بانک مرکزی، مدافع استقلال بیشترین نهاد در مدیریت بازار ارز بوده است، در حالی که مدنی زاده بر ضرورت هماهنگی سیاست‌های کلان اقتصادی و اجرای اصلاحات ساختاری تأکید دارد. تغییرات اخیر وزیر اقتصاد، از جمله برکناری افراد نزدیک به همتی، به‌عنوان سینگنالی به بانک مرکزی تلقی شده است. این در حالی است که کشور در شرایط جنگی و حساسی قرار دارد. نرخ ارز در بازار آزاد به سطوح بی‌سابقه‌ای رسیده و تورم روندی صعودی دارد. در چنین شرایطی، هماهنگی میان نهاد‌های اقتصادی بیش از هر زمان دیگری ضروری است. با این حال، آنچه امروز به‌عنوان اختلاف میان همتی و مدنی زاده دیده می‌شود، فراتر از یک نزاع شخصی است و باید آن را نشانه‌ای از چالش‌های عمیق‌تر در ساختار حکمرانی اقتصادی کشور دانست؛ چالشی که حل و فصل آن می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در مسیر آینده اقتصاد ایران داشته باشد.

دعواهای داخلی جای اقتصاد را بگیرد

نام عبدالناصر همتی یکی دو دهه اخیر با مسئولیت‌های رده‌اول اقتصادی کشور گره خورده است، او یا وزیر اقتصاد بوده یا رئیس بانک مرکزی اما شاید ویژگی مهم دوره‌های مدیریتی او را بتوان درگیری و اختلاف با سایر ارکان اقتصادی دولت در هر دولت و با هر رئیس جمهوری دانست.

آخرین مورد از این اختلافات را باید چالش او در قامت وزیر اقتصاد دولت پزشکیان با محمدرضا فرزین رئیس وقت بانک مرکزی دانست، چالشی که به رسانه‌ها نیز کشیده شد و بارها و بارها به زد و خورد رسانه‌ای انجامید.

اما برکناری مدیرعامل بانک ملی توسط وزیر اقتصاد در روزهای اخیر، پرده از تازه‌ترین چالش جدید وزیر اقتصاد با عبدالناصر همتی، اینبار در قامت رئیس بانک مرکزی برداشته است. تصمیمی که با دستور مدنی‌زاده عملی شد و بلافاصله انتقادات تیم همتی را برانگیخت؛

تا جایی که یکی از مسئولان بانک مرکزی اعلام کرد، بانک مرکزی همواره بر سر تعیین نرخ ارز و جهت‌گیری سیاست‌های پولی و مالی دچار اختلاف بوده‌اند. در این چارچوب، همتی به‌عنوان رئیس سابق بانک مرکزی، مدافع استقلال بیشترین نهاد در مدیریت بازار ارز بوده است، در حالی که مدنی زاده بر ضرورت هماهنگی سیاست‌های کلان اقتصادی و اجرای اصلاحات ساختاری تأکید دارد.

تغییرات اخیر وزیر اقتصاد، از جمله برکناری افراد نزدیک به همتی، به‌عنوان سینگنالی به بانک مرکزی تلقی شده است. این در حالی است که کشور در شرایط جنگی و حساسی قرار دارد. نرخ ارز در بازار آزاد به سطوح بی‌سابقه‌ای رسیده و تورم روندی صعودی دارد. در چنین شرایطی، هماهنگی میان نهاد‌های اقتصادی بیش از هر زمان دیگری ضروری است. با این حال، آنچه امروز به‌عنوان اختلاف میان همتی و مدنی زاده دیده می‌شود، فراتر از یک نزاع شخصی است و باید آن را نشانه‌ای از چالش‌های عمیق‌تر در ساختار حکمرانی اقتصادی کشور دانست؛ چالشی که حل و فصل آن می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در مسیر آینده اقتصاد ایران داشته باشد.

نبض اقتصاد

قیمت خودرو در گرداب افزایش!

طی هفته گذشته، شاهد جهش ۳۰ تا ۴۰ درصدی قیمت برخی خودروها در بازار بودیم. فعالان بازار و کارشناسان صنعت خودرو، علت این افزایش را عدم عرضه کافی محصولات توسط خودروسازان می‌دانند. در حالی که برخی دیگر، آسیب وارده به صنایع فولاد را عامل گرانی خودرو معرفی کرده‌اند.

کارشناسان تأکید دارند که برخلاف تصور عمومی، افزایش ناگهانی قیمت خودرو ناشی از نرخ ارز و شرایط جنگی نیست. تجربه جنگ ۱۲ روزه نشان داد که هرچند قیمت‌ها در آن زمان نیز در سایت‌ها افزایش یافت، اما خرید و فروش واقعی متوقف و پس از چند روز قیمت‌ها به حالت قبل بازگشت. این بار اما وضعیت کاملاً متفاوت است؛ عرضه خودرو توسط خودروسازان داخلی، از ایران خودرو و سایپا گرفته تا شرکت‌های مونتاژکار، تقریباً متوقف شده است. این کاهش عرضه در بازاری که تقاضای بالایی دارد، زمینه‌ساز قیمت‌سازی شده است. به همین دلیل، کارشناسان و فعالان بازار، واردات خودرو و رقابتی شدن بازار را راهکار اصلی این معضل می‌دانند.

اکنون، پس از گذشت یک هفته از آشفتنی بازار خودرو، سید محمد اتابک، وزیر صنعت، معدن و تجارت، اعلام کرد: شایعه کمبود ورق فولادی برای تولید خودرو به دلیل آسیب به کارخانجات فولاد، صحت ندارد. با تمامی تولیدکنندگان و واردکنندگان جلساتی برگزار کرده‌ایم و تعهد دادیم که تأمین ورق مورد نیاز خودرو ادامه خواهد یافت. او هشدار داد: انتظار ما این است که در شرایط فعلی، مجموعه‌هایی که در حوزه قیمت‌گذاری خودرو نقش دارند، از جمله شورای رقابت، ملاحظات لازم را در نظر بگیرند.

وزیر صمت افزود: درخواست ما از خودروسازان این است که از افزایش بی‌دلیل قیمت‌ها خودداری کنند؛ چرا که نه مشکلی در تأمین ورق وجود دارد و نه مانعی برای تولید. وی همچنین در خصوص ثبت سفارش واردات خودرو توضیح داد که مشکل برطرف شده و واردات ادامه دارد و لازم است ملاحظات مردم در نظر گرفته شود. اتابک با بیان اینکه مشکل ثبت سفارش برای واردات خودرو برطرف شده و واردات ادامه دارد، گفت: در روزهای اخیر مشاهده شد که در برخی موارد افزایش قیمت‌هایی رخ داده که توجیه اقتصادی مشخصی ندارد. تأکید ما این است که هرگونه تغییر قیمت باید مبتنی بر دلایل واقعی اقتصادی باشد و روند منطقی خود را طی کند. این اظهارات وزیر صمت در حالی است که دولت چهاردهم در بهمن ماه ۱۴۰۳، مدیریت ایران خودرو را به بخش خصوصی واگذار کرد. اما مدیریت جدید ایران خودرو، بارها بر طبل افزایش قیمت کارخانه‌ای کوبیده است؛ به طوری که در ۱۴ ماه اخیر، قیمت کارخانه‌ای عزت‌آفرینی، سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز بیان کرد: التهایی در بازار خودرو شکل گرفته که ناشی از دامن زدن غیرواقعی به مسائلی است که در پشت پرده آن نوعی سودجویی قرار دارد. ما در حوزه خودرو هیچ مشکلی نداریم. واردات و تولید انجام خواهد شد. ۱۶۰ هزار تن ورق عرضه شده و ۷۰ هزار تن از این میزان توسط متقاضیان خریداری شده است.

بین الملل

جزئیات هولناک از شکنجه فعالان کاروان صمود

ناوگان جهانی صمود، دیروز طی گزارشی تکان دهنده افشا کرد که چگونه نیروهای اسرائیلی، ۱۷۵ فعال این ناوگان را ۴۰ ساعت تحت شرایطی بسیار سخت در آبهای بین المللی بازداشت و شکنجه کرده‌اند. بر اساس این گزارش، در جریان تجاوز رژیم صهیونیستی به کاروان کمک‌رسانی در آب‌های بین المللی دریای مدیترانه، ۳۱ فعال زخمی شده‌اند. این کاروان عازم غزه بود تا محاصره را بشکند و کمک‌های انسان‌دوستانه را به مردم مظلوم غزه برساند. در میان مجروحان، اتباع کشورهای مختلفی دیده می‌شوند. در ادامه این گزارش آمده است: نیروهای اشغالگر علیه فعالانی که سعی کردند از بازداشت این دو فعال جلوگیری کنند، از خشونت استفاده کردند. یکی از فعالان در اثر شکنجه، بینی‌اش و دیگری دنده‌اش شکسته شده است. کیبودی‌های آشکاری بر بدن تعدادی از فعالان در نتیجه ضرب و شتم و به‌روی زمین کشیده شدن دیده می‌شود.

این اقدام، بار دیگر ماهیت تجاوزکارانه و بی‌اعتنایی رژیم صهیونیستی به قوانین بین‌المللی، آزادی کشتیرانی و اصول اولیه حقوق بشر را آشکار ساخت؛ رفتاری که با موجی از محکومیت‌های بین‌المللی و خشم افکار عمومی جهان روبه‌رو شده است.

فارین افروز در گزارشی عنوان کرد

واشنگتن باید به ایران امتیاز بدهد

به گزارش نشریه آمریکایی «فارین افروز»، محافل راهبردی ایالات متحده پس از سال‌ها تهدید، تحریم و ماجراجویی نظامی، اکنون ناگزیر به اعتراف شده‌اند که بدون پذیرش حقوق هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران، به رسمیت شناختن نقش تعیین‌کننده تهران در امنیت خلیج فارس و کنار گذاشتن سیاست شکست‌خورده فشار حداکثری، هیچ توافق پایدار و هیچ ثباتی در منطقه غرب آسیا دست‌یافتنی نخواهد بود.

خلیج فارس، در واقع اعترافی آشکار به نفوذ تعیین‌کننده ایران در این آبراه حیاتی است. بر اساس این طرح، بخش قابل توجهی از درآمدهای حاصل، می‌تواند صرف بازسازی خسارات وارده به ایران شود. این موضوع، به خوبی نشان می‌دهد که حتی محافل آمریکایی نیز ناگزیر به پذیرش ضرورت جبران خسارات ناشی از تجاوزات و تحریم‌های ظالمانه علیه ملت ایران شده‌اند.

نکته مهم دیگر، ادعان به ناکارآمدی سیاست فشار حداکثری است. نویسندگان تأکید می‌کنند که زور، تحریم و حمله نظامی نه تنها ایران را تسلیم نکرده، بلکه موجب تقویت اراده ملی و افزایش قدرت بازدارندگی جمهوری اسلامی شده است.

همچنین، در این یادداشت نشریه فارین افروز به این مسئله اشاره شده است که هرگونه ترتیبات امنیتی پایدار در منطقه، بدون حضور و نقش آفرینی فعال ایران، محکوم به شکست است. آنان حتی از ضرورت ایجاد سازوکارهای منطقه‌ای با مشارکت ایران و کشورهای همسایه سخن گفته‌اند؛ امری که سال‌هاست جمهوری اسلامی تحت عنوان «امنیت منطقه توسط کشورهای منطقه» بر آن پافشاری می‌کند. در بخش دیگری از این گزارش، به قدرت بازدارندگی ایران در برابر دو قدرت هسته‌ای جهان اشاره شده است. این اعتراف صریح، بار دیگر توان راهبردی جمهوری اسلامی را به نمایش می‌گذارد؛ کشوری که با اتکا به ایمان، دانش بومی و ظرفیت‌های داخلی، توانسته موازنه قدرت را در غرب آسیا دگرگون سازد.

واقعیت آن است که امروز آمریکا بیش از هر زمان دیگری به مذاکره با ایران نیاز دارد. نه تحریم‌ها کارساز بوده، نه تهدیدها و نه حتی حملات نظامی محدود. جمهوری اسلامی با اقتدار، حقوق خود را تثبیت کرده و طرف مقابل را وادار به عقب‌نشینی از مواضع حداکثری کرده است.

رسیده است. واشنگتن همچنان در توهمی خطرناک به سر می‌برد؛ توهمی که گمان می‌کند با فشار و تهدید می‌تواند ملت ایران را وادار به تسلیم کند. این در حالی است که تجربه دهه‌های گذشته، از انقلاب اسلامی تا امروز، خلاف این خیال خام را ثابت کرده است. این گزارش به صراحت تأکید می‌کند که یکی از اصلی‌ترین موانع توافق، بی‌اعتمادی عمیق ایران به آمریکا است؛ بی‌اعتمادی‌ای که ریشه در خیانت‌های مکرر واشنگتن دارد. آمریکا پس از امضای برجام، به‌طور یکجانبه از آن خارج شد، زیرساخت‌های هسته‌ای ایران را هدف قرار داد و بارها تعهدات خود را زیر پا گذاشت. طبیعی است که ملت و مسئولان ایران، وعده‌های طرف آمریکایی را با دیده تردید بنگرند. در این میان، یک حقیقت غیرقابل انکار بیش از پیش خودنمایی می‌کند: آمریکا چاره‌ای جز پذیرش حق غنی‌سازی ایران ندارد.

در ادامه این گزارش تأکید می‌شود که جمهوری اسلامی، به عنوان عضوی از معاهده عدم اشاعه، از حق قانونی و مشروع برخوردار از فناوری هسته‌ای صلح‌آمیز، از جمله غنی‌سازی اورانیوم، برخوردار است. این همان اصلی است که جمهوری اسلامی سال‌ها بر آن تأکید کرده و هرگز از آن عقب‌نشینی نکرده است.

از سوی دیگر، نقش راهبردی ایران در تنگه هرمز نیز بار دیگر مورد توجه قرار گرفته است. غربی‌ها اکنون به این نتیجه رسیده‌اند که بدون در نظر گرفتن جایگاه ژئوپلیتیک ایران، امنیت انرژی جهان قابل تضمین نیست. پیشنهاد مطرح‌شده مبنی بر اختصاص عوارض صادراتی از نفت و گاز عبوری از

FOREIGN AFFAIRS

The Price of Peace With Iran

Washington Must Be Willing to Make Uncomfortable Concessions

TOM PICKERING, GABRIELLE RIFKIND, AND PAUL INGRAM

May 1, 2026

Over the last three weeks, talks between Iran and the United States have stalled. The two countries have managed to preserve their shaky cease-fire. But despite days of both indirect and direct negotiations, including a dramatic, 21-hour high-level summit in Islamabad, a lasting deal remains far away.

احسان میرباقری

روزنامه‌نگار

توهم واشنگتن از شکست ایران

مقاله اخیر نشریه آمریکایی «فارین افروز» عنوان کرده است که مذاکرات اخیر میان تهران و واشنگتن، علی‌رغم فراز و نشیب‌ها، به دلیل رویکرد متکبرانانه و زیاده‌خواهانه آمریکا به بن‌بست رسیده است. واشنگتن همچنان در توهمی خطرناک به سر می‌برد؛ توهمی که گمان می‌کند با فشار و تهدید می‌تواند ملت ایران را وادار به تسلیم کند.

یادداشت

جنگ در خاورمیانه و تبعات در اروپا

درس‌های ایران برای اروپا

محسن پوردادفر
روزنامه‌نگار

از زمان آغاز تجاوز آمریکا و اسرائیل به ایران، این جنگ بدل به بستری برای آموختن درس‌های متعدد هم برای متحدان اروپایی آمریکا و هم پیمانان عرب آمریکا در خاورمیانه شد. صرف نظر از مهم‌ترین درس که متحدان عربی گرفتند و آن تلاش برای متنوع‌سازی شرکای خود بود، اروپا نیز به شدت از این جنگ متأثر شده است. نشریه پولیتیکو به این بهانه با مصاحبه با ده‌ها نظامی و مقام امنیتی اروپایی، درس‌هایی از این جنگ برای اروپا را گزارش کرده است.

به باور پولیتیکو، نخستین درس برای اروپا آن است که «جنگ ایران، کمبود مهمات ناتو را به وضوح و با شدتی بی‌سابقه نمایان کرده است. ایالات متحده حدود نیمی از کل ذخایر موشک‌های حیاتی پدافند هوایی «پاتریوت» خود را مصرف کرده است، در حالی که مقامات فرانسوی هشدار دادند که ذخایر موشک‌های «آسترو» و «میکا» این کشور در همان دو هفته نخست جنگ رو به کاهش گذاشته است. شرکت‌های دفاعی نیز به افزایش شدید تقاضا و کمبودهای قریب‌الوقوع اشاره کرده‌اند.

درس دوم به مسئله برتری هوایی بازمی‌گردد «پترو وزن، پژوهشگر ارشد در مؤسسه بین‌المللی پژوهش‌های صلح استکهلم، اظهار داشت: توانایی ایران در تداوم در هم کوبیدن کشورهای همسایه در خلیج فارس با بیش از ۵۰۰۰ حمله موشکی و پهپادی، به‌رغم کارزار هوایی ایالات متحده، نشانگر «محدودیت‌های آشکار این تصور است که می‌توان با استفاده از هواپیماهای متعارف، کشوری را بمباران کرد تا به تسلیم وادار شود. ناتو باید در مفهوم «تسلط هوایی» تجدید نظر کند و به دنبال راه‌حل‌های خلاقانه برای بازدارندگی در برابر روسیه باشد. شکست آشکار ناتو و درس دردناک دیگر این جنگ برای اروپایی‌ها، مسئله نیروی هوایی بود «استقرار محدود نیروهای اروپایی برای کمک به متحدان در خلیج فارس، سرمایه‌گذاری به‌شدت ناکافی ناتو در بخش نیروی دریایی را نیز به تصویر کشیده است.

درس خطرناک‌تر برای ناتو، مسئله تفرقه و شکاف بسیار زیاد دو سوی آتلانتیک است «این جنگ همچنین شکاف درون ناتو را عمیق‌تر کرده است؛ به طوری که اروپا درخواست‌های دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده، برای حمایت نظامی را نادیده گرفت.»

درس مهم نهایی، برجسته‌تر شدن نقش اوکراین در منطقه خاورمیانه به نایب‌ت از اروپا است «تنها چند روز پس از آغاز جنگ در ایران، اوکراین کارشناسان پهپادی خود را برای کمک به کشورهای خاورمیانه اعزام کرد. کی‌یف در نهایت شراکت‌های دفاعی ده‌ساله‌ای را با کشورهای حوزه خلیج فارس امضا کرد. ناتو نیز به سرعت روابط نهادی خود با اوکراین را گسترش داده است؛ از ایجاد یک مرکز مشترک آموزش و پژوهش در لهستان گرفته تا بازدیدهای نظامی از کی‌یف و یک برنامه صنعتی تازه تأسیس با هدف دستیابی به فناوری‌های نوآورانه از این کشور.»

در سایه سکوت دستگاه دیپلماسی روایت غربی‌ها از مذاکرات موجب نگرانی شده است

خوش بینی به گرگ ممنوع!

جمعه‌ای دیگر و خبری دیگر؛ این بار از کانال رسمی خبرگزاری ایرنا که از «ارسال پیشنهاد جدید ایران به آمریکا برای پایان جنگ» خبر داد، اما باز هم در هاله‌ای از محرماتنگی.

در خلأ روایت رسمی، این بار وال استریت ژورنال بود که جزئیات را نوشت؛ جزئیاتی که نه تنها پرسش برانگیز، بلکه نگران‌کننده است.

محسن فرهنگد

روزنامه‌نگار

اقدام نظامی مطرح شود و سپس مسیر برای ورود به پرونده هسته‌ای هموار گردد. اما مسئله فقط این نیست. مسئله آن است که گرچه ملت ایران به مسئولان خود اطمینان داشته و دارند ولی وقتی که این روایت، از زبان طرف مقابل و با جزئیاتی دقیق منتشر می‌شود، در حالی که افکار عمومی ایران، همچنان «محرّم» دانسته نمی‌شود. مردم به حق می‌پرسند وقتی هیچ توضیح شفاف‌تری از سوی تیم مذاکره‌کننده یا دستگاه دیپلماسی ارائه نمی‌شود، چرا نباید روایت طرف مقابل را مبنای قرار دهند؟ روایتی که اتفاقاً پیش از هر چیز، ضعف در طراحی و ناترازی در تأمین منافع ملی را القای کند.

در سوی دیگر، پاسخ دونالد ترامپ به این پیشنهاد، نه نشانی از حسن نیت داشت و نه حتی نشانه‌ای از تمایل به توافق. سخنرانی شامگاه جمعه او در فلوریدا، بار دیگر به صحنه‌ای برای تهدید، زیاده‌گویی و جنگ روانی علیه ایران تبدیل شد. گویی هر پیشنهاد جدید، صرفاً خوراکی تازه برای فشار بیشتر است، نه پلی برای تفاهم.

در ادامه همین بحث، باید به یک واقعیت تلخ اما تعیین‌کننده اشاره کرد: مسئله صرفاً اختلاف بر سر چند بند یا چند امتیاز نیست، بلکه با طرفی مواجه هستیم که رفتار سیاسی‌اش اساساً بر بی‌ثباتی و نقض تعهد بنا شده است. مثالی معروف در روابط بین الملل اینگونه رفتار آمریکایی‌ها را شرح

می‌دهد که «واشنگتن توافقات را برای نقض کردن امضا می‌کند» وقتی تجربه تعامل با دونالد ترامپ از خروج یک جانبه از برجام و دیگر توافقی‌ها تا استفاده ابزاری از مذاکره برای فشار حداکثری را نشان می‌دهد و همزمان بازیگری چون بنیامین نتانیاهو آشکارا راهبردی بودی ایران را دنبال می‌کند، این پرسش جدی‌تری می‌شود که توافق با چنین ترکیبی تا چه حد قابلیت اتکا دارد. فراتر از این، کارنامه دولت‌های به اصطلاح میانه‌روتر آمریکا نیز تفاوت ماهوی نشان نداده است؛ از بیل کلینتون، باراک اوباما تا جو بایدن، در بزنگاه‌های حساس، تعهدات به راحتی زیر پا گذاشته شده یا به ابزار چانه‌زنی تبدیل شده‌اند.

بنابراین مسئله، نه فقط «چه توافقی» بلکه اساساً «با چه طرفی» است؛ طرفی که سابقه‌اش بیش از آنکه الهام‌بخش اعتماد باشد، هشداردهنده احتیاط است. در این میان، تنها نقطه ثبات، همان خط قرمز است که بارها بر آن تأکید شده و رهبر انقلاب حضرت آیت‌الله‌مجتبی‌خامنه‌ای نیز در پیام خود به مناسبت روز خلیج فارس به آن اشاره کردند که توان و دانش هسته‌ای، نه یک ابزار چانه‌زنی، بلکه بخشی از مرزهای راهبردی کشور است و باید از آن صیانت شود. این گزاره، تکلیف را روشن کرده؛ مسئله این است که آیا در میدان عمل نیز همین صراحت و قاطعیت دنبال می‌شود یا نه.

یادداشت

ترامپ و رسمیت بخشی به چپاول جهانی

جعفر حسینی
روزنامه‌نگار

سخنان شامگاه جمعه ترامپ در فلوریدا را اگر کسی خارج از متن تحولات جاری جهان بشنود، شاید آن را به یک نمایش طنز سیاه نسبت دهد، نه به اظهارات رئیس‌جمهور کشوری که خود را «رهبر جهان آزاد» می‌خواند. او در اشاره به محاصره دریایی ونزوئلا و ایران، با صراحتی تکان‌دهنده گفت: «تجارت بسیار سودآوری است. ما مثل دزدان دریایی هستیم». این جمله بازتابی از ذهنیتی است که امروز بر سیاست خارجی آمریکا سایه انداخته است. این اعتراف که ناشی از عمق روان‌پریشی و زوال عقل وی است، به خودی خود نشانه‌گر آن است که جهانی که ترامپ قدرت اول آن را در دست دارد، وارد دوره‌ای جدید شده؛ دوره‌ای که در آن نه از فرهیختگی خبری هست، نه از حاکمیت قانون و احترام به قواعد بین‌المللی، بلکه آنچه مبنای قرار گرفته، منطق زور، باج‌گیری، و رفتارهای لمپنی در سطح کلان قدرت است.

در چنین جهانی، دیگر نمی‌توان با تکیه بر ادبیات کلاسیک روابط بین‌الملل، از مهار قدرت‌های سرکش سخن گفت. ابرقدرت‌هایی همچون چین و روسیه اگر همچنان به امید قواعد بازی و نظم حقوقی بمانند، در واقع خود را در برابر هیولایی بی‌مهار خلع سلاح کرده‌اند. در دنیای ترامپ، آنچه کار می‌کند نه استدلال حقوقی است و نه حتی رقابت اقتصادی؛ بلکه تنها زبانی که فهمیده می‌شود، همان زبانی است که خود ترامپ از آن بهره می‌برد: زور. مهار چنین پدیده‌ای، دقیقاً نیازمند استفاده از همان مؤلفه‌ای است که او را به عقب می‌راند؛ قدرت سخت و بازدارندگی واقعی.

شاید عجیب به نظر برسد، اما دقیق‌ترین توصیف از ترامپ را نه منتقدان خارجی، بلکه معاون فعلی‌اش، جی‌دی ونس، سال‌ها قبل و پیش از نزدیکی به او بیان کرده بود: «هیتلر آمریکا». امروز، این تعبیر بیش از هر زمان دیگری معنا پیدا کرده است. همان‌گونه که هیتلر با مماشات، امتیازدهی و سکوت مهار نشد و توافق‌هایی مانند مونخ تنها به گستاخی بیشتر او انجامید، ترامپ نیز در مسیر مشابهی حرکت می‌کند. تاریخ نشان داده که دیوانگی‌های قدرت طلبانه، اگر با مقاومت مواجه نشوند، به فاجعه ختم می‌شوند. سکوت در برابر چنین روندی، نه نشانه عقلانیت، بلکه مشارکت در تولید بحران است.

نکته نگران‌کننده‌تر آن است که ترامپ در همان سخنرانی، صراحتاً کوبا را به عنوان هدف بعدی مطرح کرد. این یعنی زنجیره وحشی‌گری، جنایت و تعدی او پایانی ندارد و هر نقطه‌ای که در برابر این منطق نایستد، دیریا زود به فهرست اهداف اضافه خواهد شد. این دیگر یک سیاست نیست؛ یک پروژه بی‌پایان برای گسترش هرج و مرج به نفع یک قدرت افسارگسیخته است. در این میان، آنچه مهدی حسن، تحلیلگر سیاسی، بیان کرده، وجه دیگری از ماجرا را روشن می‌کند: «تنها نکته مثبت درباره ترامپ این است که او گاهی اوقات چیزهایی را می‌گوید که همه ما می‌دانیم حقیقت دارد، اما انتظار نداریم یک رئیس‌جمهور آمریکا آن‌ها را با صدای بلند بیان و به آن‌ها اعتراف کند.» این صراحت، اگرچه از منظر اخلاقی فاجعه‌بار است، اما دست‌کم یک مزیت دارد: پرده‌ها را کنار می‌زند. دیگر نمی‌توان پشت واژه‌هایی چون «دموکراسی» و «امنیت جهانی» پنهان شد. امروز، رئیس‌جمهور آمریکا خود را «دزد دریایی» می‌نامد؛ و این یعنی حقیقتی که سال‌ها انکار می‌شد، اکنون بی‌پرده فریاد زده می‌شود.

روایت واگذار شده

در شرایطی که جزئیات پیشنهادها حساس از زبان رسانه‌های غربی منتشر می‌شود و سکوت داخلی ادامه دارد، افکار عمومی با یک دوگانگی جدی مواجه شده است: از یک سو بی‌اعتمادی به دشمن و از سوی دیگر، خلأ توضیح از سوی مسئولان. نتیجه این وضعیت، تقویت روایت طرف مقابل و تضعیف انسجام داخلی در بزنگاه‌های حیاتی است.

چین اجرای تحریم‌های آمریکا علیه ایران را ممنوع اعلام کرد

وزارت بازرگانی چین روز گذشته و همزمان با شدت گرفتن دزدی دریایی آمریکا در دریای عمان، یک حکم حقوقی صادر کرد که هرگونه به رسمیت شناختن، اجرا یا تبعیت از تحریم‌های آمریکا علیه پنج شرکت چینی را که به بهانه مشارکت ادعایی آن‌ها در معاملات نفت ایران اعمال شده‌اند، ممنوع می‌کند.

خبرگزاری شین‌هاوا به نقل از وزارت بازرگانی چین امروز شنبه اعلام کرد که یک دستور منع حقوقی برای مسدود کردن تحریم‌های آمریکا علیه پنج شرکت پالایشی چینی که به خرید نفت ایران متهم شده‌اند، صادر کرده است.

این وزارتخانه اسامی این پنج شرکت را به این ترتیب اعلام کرد: پالایشگاه هنگلی پتروشیمی (دالیان) و پالایشگاه‌های به اصطلاح «تی‌پات» شامل گروه پتروشیمی جینچنگ شاندونگ، گروه شیمیایی هبئی شینهای، پتروشیمی شوگوانگ لوکینگ و شیمیایی شاندونگ

شینگ شینگ. وزارت بازرگانی چین اعلام کرد که تحریم‌های آمریکا ناقض «حقوق بین‌الملل و هنجارهای اساسی روابط بین‌الملل» است. این وزارتخانه افزود: «این دستور منع مقرر می‌دارد که آمریکا نمی‌تواند تحریم‌های اعمال شده علیه پنج شرکت چینی یادشده را به رسمیت بشناسد، اجرا کند یا از آنها تبعیت نماید.»

وضعیت بحرانی سینمای ایران برای جذب مخاطب، از مدتی پیش آغاز شده است و آثار جنگ این مسئله را تشدید کرده‌اند. اکنون سینماگران و دست‌اندرکاران حوزه تولید و پخش در صدد آن هستند تا شرایط را به حالت عادی روزهای گذشته برگردانند. اگر از این پرسش اساسی که چرا سینمای ما با وجود ضرر صد در صدی اغلب آثارش همچنان به مسیر تولید و توزیع فیلم‌ها ادامه می‌دهد و از تکاپو نمی‌افتد بگذریم، نمی‌توانیم نیت افراد زحمت‌کش حاضر در این عرصه را که حیات اقتصادی‌شان وابسته به رونق سینماست، نادیده بگیریم. آن‌ها اگر فیلم‌ها فروش خوبی داشته باشند از خط اول منتفعان محسوب می‌شوند و اگر دکمه آپارات خاموش شود بیش از باقی افراد ضرر می‌بینند.

اکنون یکی از تهیه‌کنندگان شناخته شده سینمای ما به خیال خودش راهکاری برای برون‌رفت از این شرایط ارائه داده که می‌تواند در کوتاه و میان‌مدت به کارمان بیاید. حال این راهکار چیست؟ «جواد نوروزی‌گی» تهیه‌کننده آثاری نظیر «برادران لیلا» و «خرس» گفته که برای بازگشت رونق به سالن‌ها باید آثار توقیفی در مسیر نمایش عمومی قرار بگیرند! تهیه‌کننده محترم، فقط نوک بینی‌اش را می‌بیند و فهم دقیقی نسبت به مناسبات بازار و اینکه مخاطب چگونه فکری کند ندارد. در واقع این نوع نگاه حاصل برساخت تعدادی از رسانه‌های اصلاح‌طلب است؛ آن‌ها استدلال می‌کنند که سانسور باعث پائین آمدن آمار بینندگان سینما شده و هیچ دلیل دیگری در این میان وجود ندارد که بتوان به واسطه آن اوضاع را تحلیل کرد! سانسور تنها بخشی از مسئله است، اما راه برون‌رفت از این وضعیت لزوماً طرح اکران فیلم‌های توقیفی نیست.

نوروزی‌گی تمایل به اکران نسخه اصلی برادران لیلا و خرس دارد. آن‌ها که سینمای ایران را به شکل جدی‌تری دنبال می‌کنند می‌دانند که تماشای دوباره آثاری که مخاطب قبل‌آن‌ها را از نظر گذرانده نمی‌تواند ایشان را با سینما آشتی دهد، چون اثربخشی از ظرفیت نمایشی‌اش را پس از مرحله قاچاق از دست داده و دیگر جذابیتی برای بینندگان هدفش ندارد. از سوی دیگر اکران فیلم خرس هم توجیهی ندارد، زیرا این فیلم از مدت‌ها پیش در دسترس کاربران اینترنتی قرار گرفته و لازم نیست کسی برای تماشای یک اثر تلویزیونی زحمت حضور در سالن‌های سینما را به خود بدهد.

بازخوانی خدمات متقابل ایران و اسلام

مطهری این روزها را دیده بود

در فضایی که مباحث هویتی و فکری بیش از گذشته در معرض چالش و بازتعریف قرار گرفته، رجوع به آثار متفکران برجسته و کم‌نظیری مثل شهید مرتضی مطهری می‌تواند به روشن‌تر شدن مسیر کمک کند. «خدمات متقابل ایران و اسلام» نوشته این شهید اندیشمند از جمله آثاری است که با نگاهی تحلیلی و مستند، به بررسی نسبت ایران و اسلام

پرداخته و تلاش کرده تصویری دقیق از این تعامل تاریخی ارائه دهد. این اثر در شرایطی که برخی روایت‌ها به دنبال ایجاد دوگانه‌های هویتی هستند، می‌تواند مرجعی قابل اتکا برای پاسخ‌گویی به پرسش‌ها باشد. شهید مطهری در این اثر توضیح می‌دهد که چگونه جدایی ایران و اسلام ممکن نیست و نمی‌توان این دورا از هم جدا کرد.

سعید قاسمی

روزنامه‌نگار

به ظرفیت‌های فکری و معنوی این سرزمین عمق بیشتری بخشید.

نکته قابل توجه آن است که بسیاری از پرسش‌هایی که امروز در فضای رسانه‌ای و مجازی مطرح می‌شود، سال‌ها پیش در این کتاب دیده شده است. گویی مطهری این روزها را می‌دید و می‌دانست روزی عده‌ای تلاش خواهند کرد ایران را از اسلام جدا و اسلام را بیگانه با ایران معرفی کنند.

علاوه بر این، اهمیت این کتاب تنها در پاسخ‌گویی به شبهات نیست، بلکه در نوع نگاه روش‌مند و منصفانه‌ای است که مطهری در تحلیل تاریخ به کار می‌گیرد. او با پرهیز از احساس‌زدگی و تعصب، تلاش می‌کند واقعیت‌ها را بر پایه مستندات تاریخی و تحلیل‌های عقلانی بازخوانی کند. رویکردی که امروز بیش از هر زمان دیگری مورد نیاز فضای فکری و رسانه‌ای کشور است. در شرایطی که سرعت انتقال اطلاعات گاه مجال دقت و تأمل را می‌گیرد، چنین آثاری می‌توانند به مثابه چراغی راهنما، مخاطب را از سطحی‌نگری دور کرده و به درکی عمیق‌تر از گذشته و حال برسانند. از این منظر، بازگشت به اندیشه‌های مطهری، صرفاً رجوع به یک متن نیست، بلکه تلاشی برای بازیابی عقلانیت در مواجهه با مسائل هویتی است.

شهید مطهری البته تنها با این کتاب شناخته نمی‌شود. او اندیشمندی جلوتر از زمان خود بود و خدماتش به ایران و اسلام، در حوزه‌های مختلف فکری، اعتقادی، اجتماعی و تربیتی امتداد یافت. در سالگرد شهادت این متفکر بزرگ، بازخوانی «خدمات متقابل ایران و اسلام» برای هر ایرانی مسلمان و معتقد، تنها یک پیشنهاد فرهنگی نیست؛ ضرورتی برای فهم درست هویت ایرانی-اسلامی است.

اما مطهری در این کتاب نشان می‌دهد که ایران و اسلام نه تنها در تقابل با یکدیگر نبوده‌اند، بلکه در طول تاریخ، رابطه‌ای متقابل و سازنده داشته‌اند. ایرانیان پس از پذیرش اسلام، از میدان فرهنگ و تمدن کنار نرفتند و در علوم اسلامی، فلسفه، فقه، ادبیات و تمدن‌سازی نقشی برجسته ایفا کردند. از سوی دیگر، اسلام نیز آفاق تازه‌ای پیش روی جامعه ایرانی گشود و

منتقدان نیز واکنش مثبتی نشان نداده‌اند. امتیاز فیلم در سایت معتبر (راتن تومیتوز) حدود ۲۵٪ گزارش شده و بسیاری از نقدها آن را اثری «خسته‌کننده» یا فاقد جذابیت داستانی توصیف کرده‌اند. همچنین برخی رسانه‌ها به ضعف فیلمنامه، دیالوگ‌ها و بازی‌ها اشاره کرده و تنها جلوه‌های بصری را نقطه قوت دانسته‌اند. تحلیل رسانه‌ها نشان می‌دهد «جنگجوی صحرا» نمونه‌ای از پروژه‌های پرهزینه است که به دلیل مدیریت ضعیف، مشکلات تولید و ناهماهنگی با بازار، به یک شکست تجاری و هنری تبدیل شده است. ماجرای این فیلم در مورد این است که امپراتور ساسانیان، شاهزاده خانم «هیند» را مجبور به همخوابگی می‌کند و همین موضوع باعث فرار او و اتحاد قبایل عرب علیه ارتش مهاجم ساسانی می‌شود.

گزارش‌های رسانه‌های معتبر نشان می‌دهد فیلم «جنگجوی صحرا» به یکی از شکست‌های بزرگ سینما تبدیل شده است. این فیلم با بودجه‌ای حدود ۱۵۰ میلیون دلار ساخته شده، اما فروش جهانی آن تنها حدود ۵۰۰ هزار دلار بوده و همین اختلاف فاحش، آن را در مسیریکی از بدترین شکست‌های تاریخ سینما قرار داده است.

■ صاحب امتیاز:

محسن منصوری

■ مدیرمسئول:

حمیدرضا بیانی

■ تلفن:

۰۲۱-۸۸۴۹۹۳۷۲

■ کدپستی:

۱۵۹۸۹۷۵۷۱۱

■ آدرس: خ سپهبد قرنی خ شاداد پلاک ۲۲ واحد پنج

■ چاپخانه: صمیم

nobonyadonline nobonyadonline

n o b o n y a d o n l i n e . i r

فرهنگی

C U L T U R A L

■ یکشنبه ۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۵ ■ سال اول ■ شماره ۳۰

یادداشت

زنگ خطر برای آینده BBC؛

اول انگلیس یا اول رژیم؟

محمد قربانی
روزنامه‌نگار

تصمیم تازه بی‌بی‌سی برای اجرای یک برنامه گسترده صرفه‌جویی، بار دیگر بحث درباره آینده رسانه‌های عمومی را داغ کرده است. تصمیمی که اگر چه با هدف کاهش هزینه‌ها اتخاذ شده، اما پیامدهای انسانی و حرفه‌ای قابل توجهی به همراه دارد. براساس این برنامه، این نهاد رسانه‌ای در تلاش است تا حدود ۶۰۰ میلیون پوند از هزینه‌های خود بکاهد؛ هدفی که بدون تعدیل گسترده نیرو عملاً دست‌یافتنی به نظر نمی‌رسد. در همین چارچوب، حذف حدود ۲۰۰۰ شغل در دستور کار قرار گرفته و بخش خبری، به عنوان یکی از ارکان اصلی سازمان، بیشترین فشار را متحمل خواهد شد.

آنچه این وضعیت را حادث می‌کند، سهم بالاتر بخش خبر از این کاهش هاست. در حالی که میانگین تعدیل نیرو در کل سازمان حدود ۱۰ درصد برآورد شده، این رقم در بخش خبریه حدود ۱۵ درصد می‌رسد. به بیان دیگر، بخشی که نقش محوری در اطلاع‌رسانی دارد، بیش از سایر بخش‌ها با محدودیت منابع مواجه خواهد شد. در سال‌های اخیر، سیاست‌های کاهش هزینه به ویژه در بخش خبر شدت گرفته است؛ از کاهش سفرها گرفته تا محدود کردن هزینه‌های جانبی. با این حال، اکنون به نظر می‌رسد تمرکز اصلی صرفه‌جویی‌ها مستقیماً بر نیروی انسانی قرار گرفته است؛ تصمیمی که می‌تواند بر کیفیت تولید محتوا نیز اثرگذار باشد. جزئیات نهایی این برنامه در ماه‌های آینده اعلام خواهد شد، اما آنچه از هم‌اکنون روشن است، ورود این سازمان به یکی از حساس‌ترین دوره‌های خود است؛ دوره‌ای که در آن حفظ تعادل میان صرفه‌جویی اقتصادی و استانداردهای حرفه‌ای، به چالشی جدی تبدیل شده است.

باید دید این تصمیمات روی بی‌بی‌سی فارسی هم اثرگذار خواهد بود یا نه. با توجه به حجم اخبار و تولید محتوای بی‌بی‌سی فارسی به نظر می‌رسد که این نگاه خبری، از پرهزینه‌ترین بخش‌های بی‌بی‌سی باشد. اگر بی‌بی‌سی فارسی مشمول برنامه سیاست صرفه‌جویی نشود، بیش از پیش مشخص می‌شود که همراهی این بخش با اسرائیل و آمریکا در جنگ علیه ایران، بالاتر از سیاست‌های کلی بی‌بی‌سی قرار دارد. باید دید ویروس «اول اسرائیل» از آمریکا به بریتانیا هم منتقل شده است یا نه.